

Хууда бодал

Чүглө бодундан хамааржыр

Чогаалчы-даа, эртемден-даа эвес, аиаа бөдүүн ажил-чижи киж мөн. Чүгө тал-таашкын чылдарыңче дедир кире берени ол деп бодай бербени, киж бодол чо-руура, шынал-ла, эри СЭКП азы дүшкөн ССРЭ тур-да амдырал амгы бо рынок джиривис үе-биле денээрке канчал-даа дөмейлешес ыш-каш. Бичанмай канчаар, олар ийн анги доктаал-дү-рүмүг, эрге-хоойлудуг ни-тиледер болганда: бирээзи социалист джиривис, ха-рын-даа коммунизмге хөжүп бар чыткан тургузуг, а бирээ-зини бот-дугайты канчаар адаарын орта черде билес-тир мөн.

шупту корум-чурумун, норма-чикетки болгай. Кандыг-даа ажил-аргыларга, күш-ажылчы коллективтерге ажил-чижи кижиини тура-соруун көдүрүптер, оон хей-адын сергелиттер чүдлер, лозун-бижиктер, хүн нормазы, муракчыларны чурук-хө-рүдүн, чалгаа-чүшпес кижилерини шоткан булуңары бо-ла көрүп болур турган. Амгы үеде киж эскерип чо-руура каракка илдиге бээр чүве чок-даа ышкаш сагыл-дырар-дыр.

ТОДАРГАЙЛАП АЛГАН СООНДА АЖЫК ТАРАДЫП БОЛУР

1993 чылдын ноябрь 2-де үнгөн 207 дугаар-лыг «Шында» күш-ажылдын хоочуну, хөй уругларнын нез, пенсионер, Танды кожуунда чурттап орад Довуу Санчьева Монгуштуң «Буруузу чүдөл, камгалалы кайдал» деп эгел-лиг материалын Тыва Республиканың ИХЯ-зынын истелге эргелея таныжып көргөш, ха-налданы кылган.

Д. Монгуштуң Кызмалга че-де береш, олдуң херези чорудуп тура ИХЯ-нын ажил-дакчызы Антиповтун бажы-нынга барганын дугайында айтык чүдөгө немелде та-йылдыр.

Улус судунуң даргазы чугаалап тур

ШЫҢҒЫ ШИТКЕЛГЕ

ОНААШКАН

1992 чылдын ноябрь 3-те «Шың» солунга Марина Монгуштуң «Хайралыг угбасы» деп чагазы пар-латтыган. Аиаа хамаарышты харыны Сүт-Хөл ко-жуунуң улус суду редакцияче чоруткан.

херэ 1992 чылдын июнь 30-де дедир эгиттинген. Катап истагеден ол херек улус судунче 1993 чылдын февраль 26-да кирген.

Дувурел

КЕЖЭЭ ЭГЕЛЭЭР

Бистер Кызыл хоорайнын Энергетиктер кудумчуунда нинти чурттап турар бай-далымы дугайында сел-серге бижиривис албан апарды.

Солунга үнгөн чүүлге

хамаарыштыр бодал

Дээди судунуң судьязынын оран-саваанын болгаш оон эргезинге дээп болгаш дудум чүдүл хажыткан-дыр силер.

АЖЫЛЧЫН БӨЛҮКТҮҢ ХУРАЛЫ

Политиктиг репрессияларга таваржып чоранарны агартыр талазы-биле республика комиссиязын чанын-да ажилчын бөлүктүң өзгөчөлиг хуралы болуп эртек.

Республиканың суду

РОССИЯ: РЫНОК РЕ-ФОРМАЗЫН УРГУЛУЧУЛААР ВАШИНГТОН. «Вашингтон пост» солун бодунуң Москва корреспонденти М. Шавирион РФ-тин Чазанын составында Е. Гайдарын үнер деп шитиривисини дугайында чүдүлүп турган.

СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТАР МҮРНУНДА ХЕЛЬСИНКИ.

Социал-демократ Мартти Ахтисари болгаш Швейцарияны улусчу партиязынчы төлөөлекчи Элизабет Рен эртек воскресееде болган президент сонгулдаарынын баштайгы кезегине хөй бад-лашкыны алаш, тилекчилер болган.

ПОЛИТИКИГ КОНСУЛЬТАЦИЯЛАР

БЕРЛИН. Испаниян төп шериг албанын баштыгы Хулиан Гарсиа Варгас Германия албан укжундан аяч-чорук кылгаш бооган.

Алексей ДУГЕРЖАА.

Болук чурттакчылар.

Болук чурттакчылар.

Игорь ИЧИН.

РОССИЯ СПОРТЧУЛАРЫН ШИЛИП ЭГЕЛЭЭН

1994 чылдын Кышкы Олимпиадаы Норвегиянын Лиллехаммерге февраль 12-де эгелээр дээрзин спортка хандыкшылдыглар болгаш сонуургалдыг кижэ бүрүзү хүн бүрү санап турар.

Россиянын Олимпийски комитетинин күөскөчтү комитетинин Россиянын олимпийски штатын ук Олимпиадага кижир бистин 123 спортчуларының составының дуурайында сайгарылганы кылган. А Россияның бугу делегациязының нинти составы 263 кижэ база аңаа неместер 300 спортчулар, специалистер, тренерлер, эмитер болгаш өскө-даа кижилер ийн болук-биле Лиллехаммер хоорайга яедер.

Кышкы «Олимпиада-94»-ке

КИЖИНИ КАЙГАДЫР

Уран таланты-биле улус чоңун сонуургалган бодунче ээлдир тыртпай эхкээр бот-тывынгар артистер суур бүрүзүндө кайны хөй.

— Эргижирээр программаже ам хал көрүмөс болаш, ону шуут шыгжал кааптыгыс. Ам чааы-биле ажылаваажы хоржок. Бо артистернике база даалдар берген бис — дээш, ол суурда культура ажылдакчызы Ондар Юмаа эштеринче эргидил.

Оларнын аразындан Улыана Ховалыг үнс маанпа келгеш:

— Мен хондур бодандым. Каттырылчым чүүдөр чугаалар мен. Хектүгкыс болур мен. Чамдык көргүзүлгөргө мөңү кыл-даа таныбайн баар. Ыччангаш аңкэдоттар база чогадып алган мен.

Бо суурда сураглыг механизматор чораан, ажилчин Кыдат-оол Ондарнын уруу Кара-кыс база уран талантылыг культура ажылдакчызы. Ол чогаадып алган оюнлары-биле республиканың улуг көрүдделеринге безин каш удаа барып киришкен.

— Бис мынчаар, чинчилер-биле каастанып алгаш, ойнаар танчы-самыкысты ам бир янзы хевирже киирер бис. Мону ойнаарыңа чини кижилер херек — деп, ол чугаалады.

— Арны-бажы хөглүг-омак болур, артист кижэ иятпас, харын-даа динин болур чоор — деп, Кара-кыс харын-даа эштеринге сүмелэй каап турду.

ЧУРУКТА: (мурнуу талазында) Бора-Тайганың таңы-самар ийнекчанын Кара-кыс Ондар.

Охемчик ОНДАРНЫН тырттырган чуруу, сөзү.

ИЙИ ЧЫЛ ЧЕДИП ТУРАР

Бай-Тайга кожунун төвү Тээлиде болгаш өскө-даа суурларда кижизидилге төптери тургустунгандан бээр ийн чыл чедиپ турар.

Кожууна бар алды төптө 49 социал-педагог хаара туттулган. Оларнын аразында ажылыңа аргадуржулганы белик, чоң ортузунга кижизидилге ажилдарын хүн бүрү чорудуу турарларга Кызыл-Датдан Лариса Комбуй-оол, Бай-Талдан Зоя Маддыр-оол, Тээли суурдан Должан Хертек, Зинаида Антылаа болгаш өскө-даа болуп турар.

Шынал-ла, кижизидилге төптери амгы рынок үезинин негелдезин сугураар ажилды чорударыңа культураның сүзүлгө оода болуп турар.

Бистин корр. Кызыл хоорай Красноармейская, 100 Индекс 667000

Түрүткүчүлөрү: ТЫВА РЕСПУБЛИКАНЫН ЧАЗАА БОЛАШ «ШЫН» СОЛУМНУН РЕДАКЦИЯ КОЛЛЕКТИВИ. Кол редактор В. Ф. ЧАДАМБА.

Солун неделада 5 катан үсер.

Хоорай амьдыралындан ЧАЛГААЗЫ КЕЖЭЭЛЭЭН

Шагаан-Арыг хоорайның хир-чамы, чуттук кижилери ковадэнн чүвө-дир бо. Ол дугайында та жеже шүүмчүлөп бизил келген, демей-ле эки талаже эргилде-даа чок болган.

Бир улуг бажынын подвезинде та жеже өг-бүлөстөр, та кандыг эртенниг кижилери чок дээр. Ат болган чаптаа аларган улус-тур ол. Ылангыя кышкы үеде чалгаазы лам баар. Чайгы үеде үстүкү кыгтын чурттакчыларын палас-хевинин балкониар, дая кайтат бээрге, ажык форгонкалар дамчыштыр хир-ловурак алаанда көп-тираларже кирер. Чылаг үеде дамкаар үчүп каттап алза, чүзү канчап баар улус ыйнаар.

Кышкы үеде майт бажыңарда кижилер дыка-ла түрпөп, доңуп-доңуп турарлар. Батареялар хенинг хоолбайлар, суг чылбай, багал туттуңган бажыңар хыраарлар. Чурттаар оран-сава чедишпейн турда, чамлык коммерсант кижилер чурттаалга бажыңарыңда салгалар ажадып ап турар. Бо берге

улууг хар Нью-Йорк. Огайо болгаш Кентукки штаттарда улуг хар чагган. Чамдык черлерде чагган харнын кылыны 60 сантиметр чедип турар.

Бойдүстүн чайгаш болган нал гвардияның кезектерин халавы-биле демиселге нацио. мобилизастаан, чазалгыр кол

РЕДАКЦИЯ КОЛЛЕГИЯЗЫ: Н. С. Базыр (кол редакторун ораакчызы) А. Б. Монгуш, М. Д. Оюн (харыс салгалыг секретары) М. М. Саая кол редакторун ораакчызы) И. М. Сат, Н. С. Эрзеп. РЕДАКЦИЯНЫН ТЕЛФОННАРЫ: Кол редактор — 3-43-34; келген кижилер хүлээп алыр — 3-34-28; кол редакторун ораакчызы — 3-33-01; — 3-34-17; харыс салгалыг секретары — 3-34-92; ораакчы тирч 3-45-93.

Хемчээли 2 парлагга амазы. Тиражы 19.015. Индекс 54240.

Шулукчу, башкы Каң-оол Олар ам бистин аравыста чок, бежен хар ажып чорааш «кызыл-дустан». Ол номчукуларга, ылаңга уруулгара «Яблоконун аян-чоруу», «Хөглүг чаштар», «Күске чылдыг уруулар» деп шулукчу номчулдарын артырып каан.

Леонид Каң-оол Суг-Аксы ортумак школанын 9-ку класзын дооскаш, Кызылга болган уран чүүл көрүлдезинге тилекси болуп шыгарааш, Кызылдын уран чүүл үчилишин дооскаш. Амгы үеде Санкт-Петербург хоорайның театр академиясында өөренип турар.

Леонид Каң-оол шулуктерни школага өөренип тургаш-ла чогаадып турган. Оларын шулукчу ачазыңа безин көргөспей, чажыртып чораан. Чугле харын шулукчу эжи Борис Кууларга мында-хаа номчул берилээр турган.

Чылдар эрткен. Оол өскен. Оон шулук чогаалчыне хандыкшылы бөдөөн. Чоктаа чаа мээң алдымче кезек шулуктерин чоруткач чораан. Оларнын чамдыктары-биле номчукуларын таныштырар-дыр бис.

ЧАШКЫ ШААВЫС ЧАГААЛАРЫ Он беш хардыг чалгы шаавыс Олчаан катап эдилп келбес. Ынакшылдың чагаларын Ынай чаштан солшугувус. Амдырал чоорту бисти

ТӨРҮТТҮНГЕН ХҮНҮҢЕР-БИЛЕ!

«Тиилдеге» совхозтун хе-реглечилер нийтиселинин баштаар черинин даргазы Аиж-оол Кашык-оолович ОЮН 1994 чылдын январь 21-де 60 харлаар.

Ол 35 чылдын иштинде коржаа шугумунга бодунун билини, арга-мережилдин харам чокка бараалгадып, 1974 чылдан эгелээш, бөгүмче чедири «Тиилдеге» совхозтун

«Тиилдеге» совхозтун ажилчын кооперациязынын коллективни. Улус өөрелдигезинин болган эртем ажилдакчыларынын профбилинин республика комитетинин социал камгаладылга талазы-биле инструктору Татьяна Чыргаловна ОКСУРНИҢ юбилейни-те

КЫЗЫЛ ХООРАЙНЫН МУНИЦИПАЛИТЕТ ЭТ-ХӨРӨНГИЗИН башкараар комитетди 1994 чылдын февраль 4-те эргеннинин 10 шакта Кызыл хоорайнын Ленин кудумчунда, № 30 бажында ГОР-СПРАВКАНЫ сатарынын конкурсузун эрттирерин чарлап тур.

КОНКУРСТУҢ НЕГЕЛДЕЛЕРИ: — оон ажилчынын хевирин 10 чыл иштинде хөвээр арттары; — 3 чыл иштинде 1 миллион рубль хемчээлдиг ыяап-ла ахшаландырыгышкын.

— кол аक्षा-хөренгизи — 30 мун рубль; — чер участрогунун хемчээли — 93 дөрбелчин метр; — нинти шөлү — 45 дөрбелчин метр; — эге өртээ—30 мун рубль; — салыр долаа түнү—3 мун рубль.

ОЛ ЫШКАШ АУКЦИОННУ ЭРТТИРЕР: Салыг бажыны «Саянның» девискээринде чедир тутпаан көргүзүг залын садар: — нинти шөлү— 1590 дөрбелчин метр; — эге өртээ — 23.825 мун рубль; — салыр долаа түнү — 2.383 мун рубль.

Чагырларын 1994 чылдын ФЕВРАЛЬ 3-КЕ чедир хүлээп алыр. АЙТЫРАП АДРЕЗИ: Кызыл хоорай, Ленин кудумчузу, 32, кабинет № 106, телефоннар №№ 3-36-67, 3-27-90, 3-34-76.

КИНО

ЯНВАРЬ 19-ТА «НАЙРАЛ»: «Хандыкшылдыг докторлар» 9.20, 11.20, 13.20, 15.20, 17.20 шактарда; ВИДЕОЗАЛ: «Юр үезинин ларыгы» 10.00, 12.20, 14.40, 17.00 шактарда.

«КАА-ХЕМ»: «Бот-тогурунушкуну» 14.00, 16.00, 18.00 шактарда. «ВОСТОК»: «Катка болгаш Шиз» 13.00, 15.00, 17.00 шактарда.

«ОТЧУГАШ»: «Чагырыкчынын индязы» 9.00, 10.50, 12.40, 14.30, 16.20, 18.10 шактарда.

АГААР

Бөгүн республикага бүргеп, азып каап турар агаар болур. Чамдык черлерге бизин хар чаар. Сонгу-барың чүктен хаттын дүргенин секундда 3-8 метр чедер.

Дуне агаарнын температурасы 27-32, чамдык кожуннарга 20-25 градус чедир соор. Хунду агаарнын температурасы 18-23, барың ко-

АМЫР, ХЕМЧИМ Оскен суурум. Өртээ түрбас эргим чуртум өске черге өөрелдигем дооскаш келдим. Ам бо хүнде

Ангы кылдыр чаяап кагган. Ам бо хүнде сен-даа, мен-даа. Ажы-толдуг, ынак эшитпег. Чылдар эртип, узан-даа бол, Чырык үем эгилп келип, Ынакшылы куюм ырга Ында-хаа сагыңдырар.

Сактып келгеш, часыткан дег, «Сарым» диген холун үжүү Чашкы шаавыс чагаларын Чалтангыч кес каастап чоржук.

Ажылчын кооперациясында ажилдап, ону чедишкениңизг удуруп келген. Ол — күн-ажылдык хоочуну, хереглечилер кооперациязынын тергенин деп аттыг. Ыччангаш оон төрүттүнген хүнүн таварыштыр байыр челирбашаап, кан дег каддыштылды, узун назы назылаарын, ажил-ижинге ам-даа улуг-улуг чедишкенин күзеп тур бис.

дээрле, ажилдап турар коллективни.

төрүттүнген хүнүн таварыштыр бистер байыр челирип, каддыкшылды, аас-кежини, чоңун эрге-ажы дээш ажил-ижинге улуг-улуг чедишкенин күзеп тур бис.

Чарлаалдар Бюрозу

Бүдүрүлгелернин, организацияларнын удуртукчуларынын, АРАТ АЖЫЛ-АГЫЙЛАРЫНЫ БОЛГаш ФЕрмерлернин КИЧЭЭНГЕИНИГЕ! «ПОЛИГРАФ» ФИРМА

дээрге Дизайн агентствон-биле кады танмаларын, штампыларын болгаш полиграфиянын өскө-даа кылыгыларын бүдүрер талазы-биле кымдан-даа артык уран-шевер аргалыг болгаш чаггыны эң-не кыска хуусаа иштинде тергин эки шынарлыг болгаш өй-тавында өртек-хөлези-биле күөспөдү бээр.

АДРЕЗИ: Кызыл хоорай, хөгжүм-шии театрынын бажыны, телефон № 2-16-70.

Күрүне, садыг, кооперация болгаш хуу организацияларнын удуртукчуларынын, а ол ышкаш хуу кижилерниң кичээнгейнге Куруненин санитар-эпидемиология хайгааралынын Тыва Республика төвүнүн дындадыры болза:

Узбекистаннын Андижан облазынын Ленинск заводунун 1993 чылдын июнь 9 болгаш 12-де кылып үндүргени «ПАТИСОНЫ КОНСЕРВИРОВАНЫЕ» деп консерваларында ботулизминин бар бооп турарынын уржундан оларны аш-чемге ажытлап болбас, кижинин амы-тынынга айыылдыг болгаш узуткаар ужурулг.

Чагаайжыды кылдыңган үш өрөөлдиг квартираны садып тур мен. Квартира телефонуг, балконуг, лоджияныг, ийн каз быгыг эжиткиг, шалазын линолум-биле шыпкан, септелгени чоруткан. Бажынын адреси: Московская кудумчузу, 104. Телефон № 3-14-72.

ТРАКТОР КЫМГА ХЕРЕГИЛ? «МТЗ-80» дээр чаа тракторну дериг-херекселдери-биле кады (тергежи, селкасы, дырбаажы, андазыны-биле) 1992-93 чылдарда кылып үндүрген «УАЗ-469» азы «ВАЗ» автомобилдерге азы 3-4 өрөөлдиг коттедж бажыңга орнап тур мен. Тракторну садып база болур мен. Долгаар телефон № 6-12-33.

ПРОГРАММИСТ ХЕРЕК Тыва Республиканын Күш-ажыл болгаш чоңун ажил-биле хандыгар яамызынын Башкарылганын автоматчыдылга килдизинге ажилдаары-биле дуржулгалыг программисти дүрген хереглөп турар.

Айтырап, адреси: Кызыл хоорай, Чүлдүм кудумчузу, 18, кабинет № 105. Телефон 3-78-65.

ТЫВА РЕСПУБЛИКАНЫН КҮРҮНЕ ЭТ-ХӨРӨНГИЗИН БАШКАРА ТАЛАЗЫ-БИЛЕ КҮРҮНЕ КОМИТЕДИНИН ДЫННАДЫ

Күрүне азы муниципалитет өнүчүзүңгө долзуу-биле азы кезик-чамдызы-даа хамааржып турар бүдүрүлгө черлери кварталдын болгаш чылдын-даа БУХГАЛТЕР ОТЧЕТТАРЫН (бүдүрүлгө балансы — № 1 майык, сан-хөө түннелдеринин болгаш оларны ажыглаанын дугайында отчет — № 2 майык, бүдүрүлгө балансыңга капсырылга — № 5 майык) күрүне азы муниципалитет эт-хөренгизин башкара талазы-биле чогуур комитеттерге ыңдыг отчеттарны доктааткан хуусааларда кирген турар ужурулг.

Тес.Хем кожунунуң «Чудраа» совхозунун үндилекчилеринин бирээни Тыва Республиканын алдарыг малчыны Чоолу Намдалович БАТКАРНЫҢ үр араанын соонда мөчээни дынаттышаан, Тес.Хем кожуну чагыргазы, көвээ ажы-агый эргелди болгаш Хоочуннар чөвүдөл оон чок кижилеринге, төрелдеринге ханы кажыдылалды илередип тур.

АГАР САНЫ: «Тыва соцбанк» № 363505.

Тыва Республиканын Парлагга болгаш информация министрствозунун типогрфиязы, Кызыл, Шетинки болгаш Кравченко кудумчузу, бажы № 1.

Чыгар № 35-77.